

ŞİKÂYET NO : 04.2013/1797

KARAR TARİHİ:10/03/2014

RET KARARI

<u>ŞİKÂYET EDİLEN İDARE</u>	: Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Ziyabey Caddesi No:6 Balgat / Ankara
<u>ŞİKÂYETİN KONUSU</u>	: Özel bina inşaatı işyerinde sigortasız işçi çalıştırdığı yönündeki şikâyetin, ifadesi ve savunmasına başvurulmadan sonuçlandırılması ve idari para cezasına ilişkin tebligatların usulsüz yapılması.
<u>ŞİKÂYET BASVURU TARİHİ</u>	: 12/09/2013

I. USÛL

A. Şikâyet Başvuru Süreci

1. Şikâyet başvurusu elektronik başvuru yoluyla 12/09/2013 tarihinde yapılmış olup, 13/09/2013 tarih ve 7843 sayı ile kayıt altına alınmıştır. Yapılan inceleme ve araştırma sonucunda ilgili Kamu Denetçisinin 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41/1-a maddesi uyarınca, 04.2013/1797 şikâyet numaralı dosya üzerinden Kamu Başdenetçisine sunduğu öneride, şikâyetin yerinde görülmeyle reddedilmesi gerektiği belirtilmiştir.

B. Ön İnceleme Süreci

2. Yapılan ön inceleme neticesinde, şikâyetin incelenme ve araştırılmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

II. OLAY VE OLGULAR

A. Şikâyetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

3. Şikâyetçi, başvuru dilekçesi ve ekinde bulunan ilgili idareye yönelik başvurularında; Trabzon ili Hayrat ilçesi mahallesinde inşa edilen kız Kur'an kursuna arsa ve para bağışında bulunduğunu, inşaat işlemlerinin kendi adına yürütüldüğünü, inşaatın 2011 yılının Eylül ayında tamamlandığını, inşaatla ücretle çalışanların tamamının sigortalı olarak çalıştırıldığını, inşaatın boya işleri için, ödemesini fatura

karşılığı alacak şekilde ..... ile sözleşme imzalandığını, ancak adı geçen işini düzenli ve vaktinde yapmaması sebebiyle boya işlerinin başka bir boyacı tarafından tamamlandığını, boya işinin başkasına verilmesi sebebiyle kızgın olan ..... kendisi ve oğullarının sigortasız çalıştırıldığı iddiasıyla Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne şikâyette bulunduğunu, halbuki ..... fatura karşılığı ödemesini almak üzere sadece kendisi adına sözleşme imzaladığını, işverenin haberi olmadan çalıştırdığını iddia ettiği oğullarını önce kendisinin sigortalı ettirme sorumluluğu olduğunu, söz konusu şikâyete istinaden ilgili müdürlükte denetim elemanı olduğunu beyan eden ..... isimli bir kişi tarafından aranıp inşaatla ilgi derecesinin sorulduğunu, arsayı bağışlayıp nakit para yardımında bulunduğunu ve kendisi İstanbul'da olduğu için mali müşavirinin aranmasını istediğini beyan ettiğini, adı geçen denetmenin kendisini veya mali müşavirini çağırıp görüşmek yerine inşaatla fahri yardımcılık yapan ve resmi hiçbir yetkisi olmayan ..... ile görüşüp tutanak tuttuğunu, doğru bilgi edinmeden dört bin küsur lira idari para cezası tahakkuk ettirildiğini, peşin ödeme indiriminden yararlanmak için söz konusu idari para cezasının ödendiğini, bir müddet sonra köydeki muhtarlık kanalıyla tebligat yapılarak iki bin liraya yakın bir idari para cezası daha tahakkuk ettirildiğini öğrendiğini, evrak köy muhtarlığına 04/01/2012 tarihinde verildiği halde zarfın üzerine 16/12/2011 tarihi yazıldığı için peşin ödeme indiriminden yararlandırılmadığını, sistemde resmi tebligat adresi olmasına karşılık posta dağıtım sistemi olmayan köy adresine tebligat gönderildiğini, Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü'nün, yapılan tebligatlarla ilgili verdiği bilgilerin yanlış olduğunu, 22/11/2011 tarihinde ..... Mahallesi muhtarı ..... yapıldığı söylenen tebligatla ilgili olarak, Hamzalı Mahallesi'nin muhtarının ..... isimli kişi olmadığını, kendi yaptığı araştırma ile bu kişinin başka bir mahallenin muhtarı olduğunu öğrendiğini ve adı geçen böyle bir tebligatı almadığını beyan ettiğini, ... Mahallesi muhtarı ..... tebliğ edildiği bildirilen 16/12/2011 tarihli tebligatla ilgili olarak ise adı geçen bu tebligatı aldığını teyit etmediğini, tebligat adresinin kapısına ihbarname yapılmadığını, bu konuda komşusuna bilgi verilmediğini, ... Mahallesi'ndeki adresinin yaz aylarında kullandığı değişmez sabit adresi olduğunu, bu adrese yapılan tebligatlardan mutlaka haberdar olacağını, netice itibarıyla hakkında yapılan şikâyetin ifade ve savunmasına başvurulmadan usulsüz bir şekilde sonuçlandırılarak maddi mağduriyete sebep olunduğunu, itiraz ve indirim hakkından yararlanamadığını, belirtip haksız ve usulsüz yapılan işlemlerin iptal edilerek mağduriyetinin giderilmesini ve bu işlemleri yapan idarenin cezalandırılmasını talep etmiştir.

B. İdarenin Şikâyete İlişkin Açıklamaları

4. Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü'nün, bilgi ve belge isteme yazısına istinaden gönderilen 16/12/2013 tarihli ve 4939688 sayılı cevabi yazısında; müdürlüklerinde ..... sicil numaralı dosyada ..... adına işlem gören bina inşaatı işyeri dosyasının, işveren tarafından imzalanarak verilen 27/10/2009 tarihli işyeri bildirgesi ile bildirge ekinde, ... Nüfus Müdürlüğü'nden alınma ve yerleşim yeri adresinin Balaban Beldesi ..... olduğunu gösterir nüfus kayıt örneğinin yer aldığı diğer belgelere istinaden tescil edildiği, tescile ilişkin tebligatın 24/11/2009 tarihinde işverenin dayısı ..... yapıldığı, işverenin, 2009 yılı Kasım ila 2011 yılı Ağustos ayları arasında sigortalı çalıştırmak suretiyle inşaatına devam ettiği, 29/11/2011 tarihli dilekçesi ile anılan müdürlüğe başvurarak inşaatını 30/08/2011 tarihinde bitirdiğini ve yapılacak hesaplamada fark işçilik çıkması halinde müfettiş incelemesine gitmeden eksik işçilikleri ödeyeceğini beyan ettiği, ... adlı kişinin 24/06/2011 tarihli şikâyet dilekçesine istinaden Sosyal Güvenlik Denetmeni ..... tarafından tanzim edilen 25/08/2011 tarihli rapor gereği, ... ile birlikte ..... ve ..... 14/06/2010 tarihi itibarıyla ..... ait bina inşaatı işyerine işe girişlerinin re'sen yapıldığı, 14/06/2010-13/07/2010 tarihleri arasında sigortalı prime esas

kazancın alt sınırından 30 günlük bildirimlerinin yapılmasını sağlamak amacıyla 5510 sayılı Kanun gereğince 11/11/2011 tarihli ve 20796777 sayılı yazının işverenin "Balaban Beldesi ..... Mahallesi No: " adresine gönderildiği ve söz konusu tebligatın Tebligat Kanununun 21 inci maddesi uyarınca mahalle muhtarı ..... tebliğ edildiği, işverenin, 2010 yılının Haziran ve Temmuz ayları için istenen ek aylık prim hizmet belgelerini süresinde gönderdiği belirtilmiştir.

5. Söz konusu yazının devamında; ....., ... ve ..... işe giriş bildirgelerinin geç verilmiş olması nedeniyle 4.374 TL idari para cezası tahakkuk ettirilerek 01/11/2011 tarihli ve 20425023 sayılı yazıyla işverenin dosyasında belirtmiş olduğu ..... Balaban/Hayrat adresinde 22/11/2011 tarihinde ..... tebliğ edildiği, işverenin itirazda bulunmadan 01/12/2011 tarihinde söz konusu idari para cezasını %25 indirimle 3.280,50 TL olarak ödediği belirtilmiştir.

6. Yine söz konusu cevabi yazıda, denetmen raporuna istinaden, süresinde verilmeyen aylık prim ve hizmet belgeleri nedeniyle tahakkuk ettirilen 1.674 TL tutarında iki adet idari para cezasının, 05/12/2011 tarihli, 22201689 ve 22205440 sayılı iki ayrı yazı ile Balaban Beldesi ..... Mah. No Hayrat/Trabzon adresinde ..... 16/12/2011 tarihinde tebliğ edildiği ve söz konusu cezanın itiraz edilmeden 10/01/2012 tarihinde indirimsiz olarak ödendiği belirtilmiştir.

C. Olaylar

7. Şikâyetçinin şikâyet dilekçesi ekinde sunduğu belgelerle, Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğünün bilgi ve belge isteme yazısına istinaden gönderdiği 24/12/2013 tarihli ve 4939688 sayılı cevabi yazı ve eklerinin incelenmesinden, şikâyete konu işlemlerin aşağıda belirtildiği şekilde geliştiği anlaşılmıştır.

8. Şikâyete konu özel bina inşaatının, işveren ..... imzasıyla Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne verilen ve anılan müdürlüğün evrak kaydına 27/10/2009 tarih ve 14038114 sayı ile giren işyeri bildirgesine istinaden ..... sicil numarası ile tescil edildiği, anılan işyerinden 2009 yılı Kasım ayı ile 2011 yılı Ağustos ayı (dâhil) arasında sigortalı bildirimlerinin yapıldığı, inşaatın 30/08/2011 tarihinde bitirildiğine dair ..... imzasıyla Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Of Sosyal Güvenlik Merkez Müdürlüğüne dilekçe verildiği görülmüştür.

9. ..... adlı kişinin, Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne şikâyet dilekçesi verdiği, anılan müdürlüğün evrak kaydına 24/06/2011 tarih ve 13485133 sayı ile giren dilekçede adı geçeninin, söz konusu inşaatla çalışmaya başladığı 14/06/2010 tarihinden bu yana sigortasının yapılmadığından ve ücretinin ödenmediğinden yakındığı görülmüştür.

10. Söz konusu şikâyet dilekçesine istinaden Sosyal Güvenlik Kontrol Memuru tarafından yapılan inceleme kapsamında iki adet işyeri bordro tanığı ile ..... oğlu ..... ve inşaatla gayri resmi olarak ilgilenen ve herhangi resmi yetkisi olmayan ..... ifadelerine başvurulduğu, inceleme sonucunda 25/08/2011 tarihli ve 116 sayılı Sosyal Güvenlik Kontrol Memuru Raporu düzenlendiği, bu raporda ..... ile oğulları ..... ve ..... ait bina inşaatı işyerinde iç ve dış cephe boyası yapmak üzere 14/06/2010 tarihinde işe başladıkları ve toplamda 1 ay çalıştıklarının tespit edildiği, Kurum kayıtlarından yapılacak kontrol sonucunda işverenin sigortalıları yasal süresi içinde tescil ettirmediğinin ve 14/06/2010-13/07/2010 tarihleri arasındaki çalışmalarına ait hizmet günü ve kazanç bildirimlerinin süresinde

yapılmadığının anlaşılması halinde 5510 sayılı Kanunun ilgili maddelerine göre işlem yapılmasının önerildiği görülmüştür.

11. Söz konusu rapora istinaden, Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Of Sosyal Güvenlik Merkez Müdürlüğüne ..... hitaben yazılan üç ayrı yazı ile çeşitli idari para cezalarının tahakkuk ettirilerek tebliğ edildiği, bu tebligatlardan birisinin ..... diğer ikisinin ise ..... teslim edildiği görülmüştür.

12. Şikâyetçinin, incelemenin ifade ve savunmasına başvurulmadan yapıldığı ve idari para cezalarına ilişkin tebligatların usulüne uygun olmadığı hakkındaki şikâyetini 11/01/2012 tarihinde yazdığı dilekçe ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına taşıdığı, cevap alamayınca başvurusunu 10/06/2013 tarihinde yenilediği, Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü'nün, işlemlerin yasaya uygun yapıldığı yönündeki 01/07/2013 tarihli cevabına istinaden 26/07/2013 tarihli yeni bir dilekçe ile gıyabında yapılan incelemenin usul ve yöntemine itiraz ettiği, Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü'nün 02/08/2013 tarihli cevabi yazısında, dosyanın yeniden tetkik edildiğinin ve yapılan işlemlerin yasaya uygun olduğunun tespit edildiğinin bildirildiği, neticede şikâyetçinin 12/09/2013 tarihli başvurusu ile konunun Kamu Denetçiliği Kurumuna taşındığı anlaşılmıştır.

D. Kamu Denetçisi Abdullah Cengiz MAKAS'ın İnceleme ve Araştırma Bulguları

13. Şikâyetçi, kendi adına işlem gören özel bina inşaatında sigortasız çalışma ile ilgili ..... tarafından yapılan şikâyetin, kendi ifade ve savunmasına başvurulmadan usulsüz şekilde sonuçlandırılması ve idari para cezasına ilişkin tebligatların hatalı yapılması nedeniyle itiraz ve indirim hakkından yararlanamadığını iddia etmektedir.

14. Konuyla ilgili olarak Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğünden bilgi ve belge istenilmiş, anılan Müdürlük 24/12/2013 tarihli ve 4939688 sayılı yazı ile istenilen bilgi ve belgeleri göndermiştir.

15. Söz konusu yazı ekinde yer alan Sosyal Güvenlik Kontrol Memuru ..... tarafından düzenlenen 25/08/2011 tarihli ve 116 sayılı rapor ve ekleri incelendiğinde;

- ..... , şikâyet dilekçesinde 14/06/2010 tarihinden dilekçe tarihi olan 24/06/2011 tarihine kadar sigortasız çalışıldığını iddia ettiği,
- Rapor ekinde birisi 14/06/2010, diğeri 29/06/2010 tarihini taşıyan iki adet iş sözleşmesinin olduğu, söz konusu sözleşmelerde Balaban ..... Mahallesinde yapılan kız Kur'an kursu ve lojmanı inşaatının boya ve kartonpiyer işlerinin ..... tarafından, ne şekilde ve hangi ücret üzerinden yapılacağına düzenlendiği, söz konusu sözleşmeleri ..... ve ..... isimli şahısların 'işveren' sıfatıyla, ... ise 'iş alan' sıfatıyla imzaladığı,
- Sosyal güvenlik kontrol memuru tarafından söz konusu sözleşmelerin adi ve her zaman düzenlenebilir nitelikte bir belge olduğu yönünde değerlendirme yapılarak fiili çalışma süresinin bu belge ile tespit edilemeyeceği ve ..... söz konusu inşaatla resmi bir yetkisinin olmadığı kanaatine varıldığı,
- ..... yurtdışında olduğu için, inceleme kapsamında onun ifadesine başvurulmadığı, ancak oğlu ..... ifadesine başvurulduğu, adı geçenin, ifadesinde, söz konusu inşaatın dış ve iç cephe boyasını babası ..... ve kardeşi .....

ile birlikte yapmak üzere 14/06/2010 tarihinde bu konunun sorumluları ..... ve ..... ile anlaşıklarını, bu işe 14/06/2010 tarihinde başlayıp 11/11/2010 tarihinde bitirdiklerini, bu süreçte söz konusu işte kesintisiz çalıştıklarını beyan ettiği,

- İnceleme kapsamında ifadesine başvurulmuş bir diğer kişi olan ....., ifadesinde, söz konusu inşaatla resmi bir yetkisinin olmadığını, rica üzerine inşaatla ilgilendiğini, ... ile oğulları ..... ve ..... tanıdığını, tavsiye üzerine boya işlerini yapmaları için bu kişileri çağırdıklarını ve yapılacak işleri belirlemek üzere bir tutanak hazırladıklarını, ancak bu kişilerin düzensiz olarak çalıştıkları ve işlerini iyi yapmadıkları için ..... talimatı ile çıkarıldıklarını, toplamda bir ay çalıştıklarını beyan ettiği,
- İnceleme kapsamında, çalışıldığı iddia edilen 2010 yılı Haziran ayında söz konusu işyerinden sigortalı olarak bildirilmiş olan ve incelemenin yapıldığı 2011 yılı Ağustos ayında da halen aynı işyerinde çalıştığı ilgili dönem aylık prim ve hizmet bildirgesinden anlaşılan ..... ve ..... isimli sigortalıların da ifadesine başvurulduğu,
- Bordro tanığı ....., 25/08/2011 tarihli ifadesinde, ... ile oğulları ..... ve ..... tanıdığını, inşaatla bir sene önce yaklaşık bir ay çalışıp gittiklerini beyan ettiği,
- Diğer bordro tanığı ..... da, 25/08/2011 tarihli ifadesinde, söz konusu kişileri ismen tanımadığını, ancak bir sene önce boyacıların inşaatla yaklaşık bir ay süre ile çalışıp gittiklerini beyan ettiği,
- Söz konusu ifadeler neticesinde sosyal güvenlik kontrol memuru tarafından yapılan değerlendirmede, ... ile oğulları ..... ve ..... ait bina inşaatı işyerinde 14/06/2010 tarihinde işe başladıkları ve toplamda bir ay çalıştıklarının tespit edildiği, iddia edilen daha fazla süreye ilişkin çalışmalar için ise söz konusu kişilerin 5510 sayılı Kanununun 86 ncı maddesi uyarınca İş Mahkemesine başvurması gerektiği kanaatine varıldığı, çalışma olgusunun tespit edildiği 14/06/2010-13/07/2010 tarih aralığı için süresinde verilmeyen sigortalı işe giriş bildirgeleri ile aylık prim ve hizmet belgeleri için 5510 sayılı Kanununun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi ve aynı fıkranın (c) bendinin (4) numaralı alt bendi uyarınca idari para cezası tahakkuk ettirilmesinin önerildiği görülmüştür.
- Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü tarafından işyerine ilişkin gönderilen bilgi ve belgelerden, Sosyal Güvenlik Kontrol Memuru tarafından yapılan inceleme kapsamında, şikâyet konusu işyerine gidilerek mahallinde inceleme ve araştırma yapıldığını gösteren herhangi bir yerel denetim tutanağına rastlanmamıştır.

16. Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü'nün 24/12/2013 tarihli ve 4939688 sayılı cevabi yazısı ekinde gönderilen işyeri dosyası ile ilgili belgelerde, ... adresi yönünden yapılan inceleme neticesinde;

- ..... tarafından anılan Müdürlüğe verilen işyeri bildirgesinde, işyerinin faaliyette bulunduğu adres ile işyeri merkez adresinin "Trabzon ili, Hayrat ilçesi, Balaban Beldesi, ... Mahallesi, dış kapı no: ..., Posta Kodu: ..." olarak bildirildiği,

- İşyeri bildirgesinin ekinde yer alan ..... Nüfus Müdürlüğü tarafından 21/10/2009 tarihinde düzenlenen nüfus kayıt örneğinde, ... yerleşim yeri adresinin " TRABZON" olarak kayıtlı olduğu, ...
- İnşaatın 30/08/2011 tarihinde bitirildiğine dair ..... imzasıyla Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Of Sosyal Güvenlik Merkez Müdürlüğüne verilen ve anılan müdürlük evrak kaydına 29/09/2011 tarih ve 18420053 sayı ile giren dilekçede iletişim adresinin " ..... TRABZON" olarak belirtildiği,
- Yine, 01/12/2011 tarihinde ..... imzasıyla Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Of Sosyal Güvenlik Merkez Müdürlüğüne verilen, 2011/06 ve 2011/07 dönemlerine ait ek aylık prim ve hizmet belgelerinin sunulmasına ilişkin dilekçede adresin " ..... ' olarak belirtildiği görülmüştür.

17. Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü tarafından gönderilen bilgi ve belgeler arasında yer alan sigortalı işe giriş bildireleri ile aylık prim ve hizmet belgelerinin incelenmesinden, ... tarafından yapılan şikâyet üzerine adlarına bir ay sigortalı hizmet tescili yapılan ..... ve ..... işyeri dosyasından işe giriş bildireleri ile aylık prim ve hizmet belgelerinin süresinde Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilmediği anlaşılmıştır.

18. İdari para cezalanna ilişkin tebligatların usulsüz yapıldığına ilişkin iddia ile ilgili olarak, işyeri dosyasına ait belgeler üzerinde söz konusu tebligatlar yönünden yapılan inceleme neticesinde; sosyal güvenlik kontrol memuru tarafından düzenlenen rapora istinaden, Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Of Sosyal Güvenlik Merkez Müdürlüğüne ..... hitaben yazılan üç ayrı yazı ile çeşitli idari para cezalarının tahakkuk ettirilerek tebliğ edildiği görülmüştür. Tebliğ evrakının incelenmesinden;

- Sigortalı işe giriş bildirelerinin yasal süresi içinde verilmemesinden dolayı 01/11/2011 tarihli ve 20425023 sayılı yazı ile 4.374 TL idari para cezası tahakkuk ettirildiği, söz konusu yazının TB02384168758 posta takip koduyla 7201 sayılı Kanuna göre Muhtar ..... (tebliğ mazbatasından hangi mahallenin muhtar olduğu anlaşılamamakla beraber, ... Kaymakamlığından alınan cevabi yazıdan ..... Mahallesinin muhtar olduğu anlaşılmıştır) 22/11/2011 tarihinde tebliğ edildiği,
- 2011 yılı Haziran ve Temmuz aylarına ilişkin aylık prim ve hizmet belgelerinin süresinde verilmemesinden dolayı ise 05/12/2011 tarihli, 22201689 ve 22205440 sayılı iki ayrı yazı ile 1.674 TL tutarında iki ayrı idari para cezası tahakkuk ettirildiği, söz konusu yazıların TB02384169144 ve TB02384169090 posta takip kodlarıyla 7201 sayılı Kanuna göre ..... Mahallesi Muhtar ..... 16/12/2011 tarihinde tebliğ edildiği görülmüştür.
- Of Sosyal Güvenlik Merkez Müdürlüğünün dosya kapsamındaki 19/12/2013 sayılı yazısından; ..... ve ..... için 2010 yılı Haziran ve Temmuz ayları için aylık prim ve hizmet belgesi düzenlenmesi, işe girişlerinin 14/06/2010, işten çıkışlarının da 13/07/2010 olarak işlenmesi gerekirken, sehven 2011 yılı Haziran ve Temmuz ayları için aylık prim ve hizmet belgesi düzenlendiği, işe giriş tarihlerinin 14/06/2011 ve işten çıkış tarihlerinin de 13/07/2011 olarak işlendiğinin anlaşılması üzerine gerekli düzeltmelerin yapıldığı görülmüştür.

19. Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü, 24/12/2013 tarihli ve 4939688 sayılı cevabi yazısında, işverenin, ... tebliğ edilen 4.374 TL tutarındaki idari para cezasını, itirazda bulunmadan 01/12/2011 tarihinde %25 indirimle 3.280,50 TL olarak ödediğini, diğer idari para cezalarını ise herhangi bir itiraz olmadan 10/01/2012 tarihinde indirimsiz olarak ödediğini beyan etmiştir. Yazı ekinde gönderilen işyeri dosyasına ait müfredat kartının incelemesinden, söz konusu ödemelerin belirtilen tarihlerde belirtilen tutarlar üzerinden yapıldığı görülmüştür.

20. İdari para cezaları ile ilgili yapılan tebligatların barkod numarası verilerek, bu tebligatların hangi tarihte kime teslim edildiğinin bildirilmesi, düzenlenen tebligat teslim belgesi ve ilgili diğer belgelerin gönderilmesi için Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş. Trabzon ..... Şube Müdürlüğüne yazı gönderilmiş, istenilen bilgi ve belgeler anılan müdürlük tarafından 16/12/2013 tarihli ve 355 sayılı yazı ile gönderilmiştir.

21. Söz konusu yazı ve eklerinin incelenmesinden; TB02384168758 ve TB02384169144 barkot numaralı tebligat evrakının dağıtıcı ..... tarafından sehven ..... Muhtar ..... teslim edildiğinin bildirildiği, yazı ekine adı geçen dağıtıcının beyanının konulduğu görülmüştür.

22. Diğer yandan, ... Kaymakamlığına yazı gönderilerek, söz konusu tebligatların teslim edildiği muhtarların hangi mahalle muhtarları olduğu bilgisi ile imza örnekleri istenilmiştir.

23. ..... Kaymakamlığı tarafından gönderilen 17/12/2013 tarihli ve 1154 sayılı cevabi yazı ve eklerinin incelenmesinden, söz konusu tebligatların gerçekleştiği 22/11/2011 ve 16/12/2011 tarihlerinde Balaban Beldesinin ..... Mahallesi muhtarının ..... , ... Mahallesi muhtarının ise ..... olduğu, söz konusu tarihlerde izinli olmayıp görev başında oldukları anlaşılmıştır. Söz konusu yazı ekine adı geçen muhtarların imza ve mühür örneklerinin de konulduğu görülmüştür.

24. Söz konusu imza örnekleri, Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü tarafından gönderilen idari para cezalarına ilişkin tebligat evrakının mazbatalarındaki imzalar ile karşılaştırıldığında, Muhtar ..... tebliğ edilen evrakın mazbatasındaki imzanın, Kaymakamlık'tan temin edilen imza örneği ile örtüştüğü, Muhtar ..... tebliğ edilen evrakın mazbatasındaki imzanın ise Kaymakamlık'tan temin edilen imza örneği ile birebir örtüşmediği görülmüştür. Hemen belirtmelidir ki, yapılan incelemede, şikâyetçi tarafından, yasal süresi içinde başvurularak %25 indirimli ödenen tek idari para cezasının, yanlış mahalle muhtar olan ..... tebliğ edilen idari para cezası olduğu anlaşılmıştır.

25. Her ne kadar ..... PTT Merkez Müdürlüğü, söz konusu yazısında TB02384168758 ve TB02384169144 barkot numaralı tebligat evrakının ..... Mahallesi Muhtar yerine ..... Mahallesi Muhtar ..... teslim edildiğini bildirmişse de, Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü tarafından gönderilen tebligat evrakının incelenmesinden yalnızca TB02384168758 barkot numaralı tebligatın yanlış mahalle muhtarına tebliğ edildiği anlaşılmıştır.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat

26. Konu kapsamında 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 7201 sayılı Tebligat Kanunu tetkik edilmiştir.

27. Anayasamızın, herkesin sosyal güvenlik hakkına sahip olduğunu düzenleyen 60 ıncı maddesine uygun

olarak, 5510 sayılı Kanunun 92 nci maddesinin birinci fıkrasında, kısa ve uzun vadeli sigorta kapsamındaki kişilerin sigortalı ve genel sağlık sigortalısı olmasının zorunlu olduğu, bu Kanunda yer alan sigorta hak ve yükümlülüklerini ortadan kaldırmak, azaltmak, vazgeçmek veya başkasına devretmek için sözleşmelere konulan hükümlerin geçersiz olacağı hüküm altına alınmıştır.

28. 5510 sayılı Kanunun "Kurumun denetleme ve kontrol yetkisi" başlıklı 59 uncu maddesinin birinci fıkrasında, bu Kanunun uygulanmasına ilişkin işlemlerin denetiminin, Sosyal Güvenlik Kurumunun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurları eliyle yürütüleceği; ikinci fıkrasında ise, Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarının görevleri sırasında tespit ettikleri Kurum alacağını doğuran olay ve bu olaya ilişkin işlemlerin, yemin hariç her türlü delile dayandırılacağı ve bunlar tarafından düzenlenen tutanakların aksi sabit oluncaya kadar geçerli olduğu hükümleri yer almaktadır.

29. 5510 sayılı Kanunun "Sigortalı bildirim ve tescili" başlıklı 8 inci maddesinin birinci fıkrasında, inşaat işyerlerinde işe başlatılacak sigortalılar için Kuruma verilmesi gereken sigortalı işe giriş bildirgesinin, en geç sigortalının çalışmaya başlatıldığı gün verileceği; 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendinde ise, söz konusu bildirgenin süresinde verilmediğinin, Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca yapılan tespitlerden anlaşılması halinde, bildirgeyi vermekle yükümlü olanlar hakkında her bir sigortalı için asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanacağı düzenlenmiştir.

30. Yine 5510 sayılı Kanunun "Prim belgeleri ve işyeri kayıtları" başlıklı 86 ncı maddesinin birinci fıkrasında, işverenin bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların kimlik bilgilerini, prime esas kazançlarını ve prim ödeme gün sayılarını ile prim tutarlarını gösteren ve örneği Kurumca belirlenen asıl veya ek aylık prim ve hizmet belgesini, ait olduğu ayı takip eden ayda Kurumca belirlenecek günün sonuna kadar Kuruma vermekle yükümlü olduğu düzenlenmiş, bu yükümlülüğe uymayanlar için uygulanacak yaptırıma aynı Kanunun 102 nci maddesinde yer verilmiştir.

31. Buna göre, 5510 sayılı Kanunun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (4) numaralı alt bendinde, aylık prim ve hizmet belgesini Kurumca belirlenen şekilde ve usulde veya süresinde vermeyenlere her bir fiil için, belgenin, Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca yapılan tespitler neticesinde, hizmetleri veya kazançları Kuruma bildirilmediği veya eksik bildirildiği anlaşılan sigortalılarla ilgili olması halinde, belgenin asıl veya ek nitelikte olup olmadığı, işverence düzenlenip düzenlenmediği dikkate alınmaksızın, aylık asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

32. 5510 sayılı Kanunun "Sosyal güvenlikle ilgili düzenlemeler ve bildirimler" başlıklı 99 uncu maddesinde ise, bu Kanun gereğince yapılacak bildirimler hakkında, 11/02/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerinin uygulanacağı düzenlenmiştir.

33. 7201 sayılı Tebligat Kanunun "Bilinen adreste tebligat" başlıklı 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında, tebligatın, tebliğ yapılacak şahsa, bilinen en son adresinde yapılacağı, kendisine tebliğ yapılacak şahsın müracaatı veya kabulü şartıyla her yerde tebligat yapılmasının da caiz olduğu düzenlenmiş; ikinci fıkrasında da, bilinen en son adresin tebligata elverişli olmadığına anlaşılması veya tebligat yapılamaması hâlinde, muhatabın adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresinin, bilinen en son adresi olarak kabul edileceği ve tebligatın buraya yapılacağı hükmüne yer verilmiştir.

34. 7201 sayılı Kanunun "Tebliğ imkânsızlığı ve tebellüğden imtina" başlıklı 21 inci maddesi, "Kendisine tebligat yapılacak kimse veya tebligat yapılabilecek diğer kimselerden hiçbirini gösterilen adreste bulunmaz veya tebellüğden imtina ederse, tebliğ memuru tebliğ olunacak evrakı, o yerin muhtar veya ihtiyar heyeti

azasından birine veyahut zabıta amir veya memurlarına imza mukabilinde teslim eder ve teslim edenin adresini ihtiva eden ihbarnameyi gösterilen adresteki binanın kapısına yapıştırmakla beraber, adreste bulunmama halinde tebliğ olunacak şahsa keyfiyetin haber verilmesini de mümkün oldukça en yakın komşularından birine, varsa yönetici veya kapıcıya da bildirir. İhbarnamenin kapıya yapıştırıldığı tarih, tebliğ tarihi sayılır." hükmünü amirdir.

35. Söz konusu 21 inci maddenin son fıkrası da, muhtar, ihtiyar heyeti azaları, zabıta amir ve memurlarının, yukarıdaki hüküm uyarınca kendilerine teslim edilen evrakı kabule mecbur olduklarını düzenlemiştir.

B. Kamu Denetçisi Abdullah Cengiz MAKAS'ın Kamu Başdenetçisine Önerisi

36. Kamu Denetçisi Abdullah Cengiz MAKAS tarafından yapılan inceleme sonucunda, şikâyete konu inşaat işyerinden bildirilen iki adet bordro tanığı ile inşaatla fahri olarak ilgilenen kişinin ifadelerine istinaden sigortalı hizmet kazandırılmasında isabetsizlik bulunmadığı, idari para cezalarına ilişkin tebligatlardan yalnızca birisinin yanlış mahalle muhtarına tebliğ edilmekle birlikte söz konusu idari para cezasının indirimli olarak ödenmiş olması ve diğer tebligatların da usulüne uygun yapılmış olması sebebiyle, yerinde görülmeyen şikâyet başvurusunun reddedilmesi gerektiği önerilmiştir.

C. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme ve Gereke

37. Sosyal güvenlik hakkı, bireylerin geleceğe güvenle bakmalarını sağlayan bir insan hakkı olması sebebiyle, "sosyal hukuk devleti" olgusunu oluşturan temel kavramlardan birisidir. Bu esastan hareketle Anayasamız, "Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler" başlığı altında sosyal güvenlik hakkını da düzenlemiş ve 60 ıncı madde ile herkesin sosyal güvenlik hakkına sahip olduğunu kabul etmiş, Devlet'in de, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri almak ve teşkilatı kurmakla yükümlü olduğunu düzenlemiştir. Böylece, vatandaşlara bu konuda anayasal bir hak tanınırken, devlete de onların bu haktan yararlanmasını sağlayacak şartları hazırlama görevi yüklenmiştir.

38. Bu esastan hareketle getirilen ve bireylerin sosyal güvenlik hak ve yükümlülüklerini düzenleyen 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu da, 92 nci maddesinde, kısa ve uzun vadeli sigorta kollan kapsamındaki kişilerin sigortalı ve genel sağlık sigortalısı olmasının zorunlu olduğunu, sigorta hak ve yükümlülüklerini ortadan kaldıran, azaltan veya başkasına devreden sözleşme hükümlerinin geçersiz olacağını düzenleyerek, sosyal güvenlik hakkının vazgeçilemez bir hak olduğunu vurgulamıştır.

39. 5510 sayılı Kanunun 7 nci maddesine göre, hizmet akdi ile bir işveren tarafından çalıştırılmaya başlanan kişi için sigorta hak ve yükümlülükleri, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren kendiliğinden başlar. Diğer bir ifadeyle bu kişiler, çalışmaya başladıkları tarih itibarıyla kendiliğinden sigortalı olurlar.

40. Sigortalılar hakkında, tabi oldukları sigorta kollarıyla işlem yapılabilmesi içinse, bir takım bilgilerin belli süre ve usullerle Sosyal Güvenlik Kurumuna ulaştırılması gerekmektedir. Bunu sağlamak için, sigortalı çalıştıran işverenlere, sosyal sigorta ilişkisi çerçevesinde bazı yükümlülükler getirilmiştir.

41. Bu kapsamda işveren, 5510 sayılı Kanunun 8 ve 86 nci maddeleriyle, çalıştırdığı sigortalıları, prime esas kazançlarını ve prim gün sayılarını mevzuatla belirlenen süre ve şekilde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmekle yükümlü tutulmuştur.

42. Söz konusu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi, çalışanların sigortalılığını değil, kazanılması süre ve/veya belirli prim ödeme gün sayısına bağlanmış hakların elde edilmesini engellemektedir. Nitekim, 5510 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinde, iş kazasına uğrayan sigortalının işe girişinin, iş kazasından önce bildirilmediği durumlarda, sigortalının gelir veya ödeneğinin yine Sosyal Güvenlik Kurumunca ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

43. Sosyal güvenlik hakkının zorunluluğu ve vazgeçilmezliği ilkelerinin sonucu olarak, yukarıda bahsedilen yükümlülüklerin işveren tarafından yerine getirilmemesi ihtimaline karşılık olarak, yine 5510 sayılı Kanun, Sosyal Güvenlik Kurumuna denetleme ve kontrol yetkisi ve görevi vermiştir.

44. Buna göre anılan Kanunun 59 uncu maddesinde, 5510 sayılı Kanunun uygulanmasına ilişkin işlemlerin denetiminin, Sosyal Güvenlik Kurumunun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurları eliyle yürütüleceği, Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarının görevleri sırasında tespit ettikleri Kurum alacağını doğuran olay ve bu olaya ilişkin işlemlerin, yemin hariç her türlü delile dayandırılabilirliği ve bunlar tarafından düzenlenen tutanakların aksi sabit oluncaya kadar geçerli olduğu hükümlerine yer verilmiştir.

45. Somut olayda, şikâyetçi, kendi adına işlem gören özel bina inşaatı işyerinde sigortasız çalıştırılma ile ilgili ..... tarafından yapılan şikâyetin, kendi ifade ve savunmasına başvurulmadan usulsüz şekilde sonuçlandırılması ve idari para cezasına ilişkin tebligatların hatalı yapılması nedeniyle itiraz ve indirim hakkından yararlanamadığını iddia etmektedir.

46. Konuya ilişkin olarak, Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğünden temin edilen bina inşaatı işyeri dosyası kapsamındaki bilgi ve belgelerden, dosya kapsamında ..... 'iş alan', ... ve ..... ise 'işveren' sıfatıyla imzaladıkları iki adet sözleşmenin bulunduğu görülmüştür. Söz konusu sözleşmelerin, şikâyetçi ..... 'nın ..... ile ilgili, inşaatla fahri yardımcılık yaptığına ilişkin beyanını doğrular nitelikte olduğu ve dolayısıyla inşaatla çalışanlarla ilgili yapacağı tanıklığa itibar edilebileceği kanaatine varılmıştır.

47. ...., 14/06/2010 tarihinden şikâyet dilekçesini verdiği 24/06/2011 tarihine kadar ..... bina inşaatı işyerinde sigortasız olarak çalıştığını; oğlu ..... ise 14/06/2010 tarihinden 11/11/2010 tarihine kadar sigortasız olarak çalıştıklarını iddia etmişlerdir.

48. Sosyal Güvenlik Kontrol Memuru tarafından yapılan incelemede, iki adet bordro tanığının dinlendiği, söz konusu bordro tanıklarının, hem sigortasız çalışma süresinin başlangıcı olan 2010 yılı Haziran ayında hem de incelemenin yapıldığı 2011 yılı Ağustos ayında halen işyerinde sigortalı çalışmakta olan kişiler arasından seçildiği, söz konusu kişilerden ..... 'un ..... ve oğulları ..... ile ..... 'i tanıdığını, bir ay kadar inşaatla çalıştıklarını beyan ettiği, diğer bordro tanığı ..... 'un ise adı geçenleri ismen tanımamakla birlikte (ifade tarihi olan 25/08/2011 tarihinden) yaklaşık bir sene önce boyacıların inşaatla bir ay kadar çalışıp gittiklerini beyan ettiği görülmüştür.

49. Diğer yandan, şikâyetçi ..... tarafından inşaatla fahri olarak ilgilendiği beyan edilen ..... de, adı geçenleri inşaatın boya işlerini yapmaları için çağırdıklarını ve yapılacak işler için tutanak tuttuklarını, düzensiz çalıştıkları için ..... 'nın talimatı ile çıkarıldıklarını beyan ettiği görülmüştür.

50. .... 'nun da, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına verdiği 11/01/2012

tarihli dilekçesinde, ödemesini fatura karşılığı yapmak üzere ..... ile anlaşıldığını, ancak düzenli çalışmaması sebebiyle boya işinin başka bir kişiye verildiğini beyan ettiği, dolayısıyla adı geçen söz konusu inşaatta çalıştığı olgusunu kabul ettiği anlaşılmıştır.

51. Mali, ekonomik, hukuki, yönetsel, sosyal ve kültürel nedenler dolayısıyla kayıt dışı istihdamın oldukça yaygın olarak görüldüğü ülkemizde, tanım sektörü, geçici ve mevsimlik işler ile inşaat sektörünün, kayıt dışı istihdamın en sık görüldüğü alanların başında geldiği bilinen bir gerçektir. Kalifiye eleman çalıştırılmaması, günlük veya haftalık düşük ücret ile işçi çalıştırılması, ücret ödemelerinin elden yapılması, işçi giriş-çıkışının sık görülmesi, çıkan işçi yerine ikame olanağının yüksek ve hızlı olması, çalışan kesimin sosyal güvenlik bilincinin zayıf olması gibi etkenlerin özellikle inşaat sektöründe kayıt dışı istihdamı beslediği bilinmektedir.

52. Çalışma ve sosyal güvenlik hayatında, sosyal ve ekonomik yönden işverene göre daha zayıf konumda olan işçinin korunması ilkesinin, sosyal güvenlik mevzuatındaki bir yansımasını 5510 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinde görmek mümkündür. Söz konusu maddeye göre, Sosyal Güvenlik Kurumunun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarının görevleri sırasında tespit ettikleri Kurum alacağını doğuran olay ve bu olaya ilişkin işlemler -bu kapsamda sigortasız işçi çalıştırılması- yemin hariç her türlü delile dayandırılabilir ve bunlar tarafından düzenlenen tutanaklar aksi sabit oluncaya kadar geçerli kabul edilecektir.

53. 48 ila 50 nci paragraflarda yer verilen ifadeler ile 51 ve 52 nci paragrafta yer verilen değerlendirmeler birlikte ele alındığında, somut olayda, şikâyetçinin kendi adına işlem gören, dolayısıyla işvereni olduğu özel bina inşaatının boya işlerini yapmak üzere ..... ile görüşüldüğünü ve hatta sözleşme imzalandığını kabul etmesi, inşaatla fahri olarak ilgilendiği işveren tarafından kabul edilen ..... in ..... ile oğullarının boya işinde çalıştıklarını beyan etmesi, dosyaya sunulan adi nitelikteki sözleşmelerin buna kârîne teşkil etmesi, bordro tanıdığı bir kişinin adı geçenlerin inşaatta bir ay süre ile çalıştıklarını beyan etmesi, diğer bordro tanımının ise isimlerini bilmemekle birlikte diğer bordro tanımının sürelerle ilişkin beyanlarına uygun olarak boyacıların bir ay süre ile çalıştıklarını beyan etmesi hususları karşısında, Sosyal Güvenlik Kontrol Memurunun bu tespitlere istinaden ..... , ... ve ..... 'e 14/06/2010-13/07/2010 tarihleri arası için bir ay hizmet kazandırmasında hukuka aykırılık görülmemiştir.

54. Kaldı ki, ... ve oğlu ..... 'in, söz konusu bir aylık süreden daha fazla bir süre ile sigortasız çalıştıklarını iddia etmelerine karşılık, ilgili Sosyal Güvenlik Kontrol Memurunun, bordro tanıklarının ifadesine uygun olarak sadece bir ay hizmet kazandırmış olmasının, şikâyetçi ..... 'nun, söz konusu işlemlerin haksız, usulsüz ve kötü niyetle yapıldığı yönündeki iddiasını desteklemediği kanaatine varılmıştır.

55. Şikâyetçi aleyhine tahakkuk ettirilen idari para cezasının usulüne uygun olarak tebliğ edilmediği, İstanbul'da ikamet ettiği bilindiği halde, posta dağıtım sistemi olmayan köydeki ikametüne tebligat çıkarıldığı, yapılan tebligatların yanlış mahalle muhtarına yapıldığı için itiraz ve indirim hakkından yararlanamadığı iddiaları ile ilgili olarak yapılan inceleme neticesinde; şikâyetçi ..... 'nun Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne beyan ettiği adresler ile Merkezi Nüfus Kayıt Sisteminde kayıtlı olduğu adres bilgilerine 16 ncı paragrafta, idari para cezaları ile ilgili yapılan tebligatlara ilişkin tespitlere de 18 ila 25 inci paragraflarda yer verilmiştir.

56. Tahakkuk ettirilen idari para cezalarına ilişkin üç adet yazıdan yalnızca birisinin (4.374 TL tutarlı, 01/11/2011 tarihli, 20425023 sayılı, TB02384168758 barkot numaralı) ..... Mahallesi muhtar yerine

..... Mahallesi muhtarına teslim edildiği, söz konusu tebligatın hatalı yapılmasında Sosyal Güvenlik Kurumunun değil, bu konuda görevli olan ..... PTT Merkez Müdürlüğünün kusurlu olduğu, ancak şikâyetçinin, söz konusu tebligattan süresinde haberdar olarak idari para cezasını %25 indirimli ödeme imkanını elde ettiği, dolayısıyla işverenin Kanundan doğan indirim hakkını zamanında kullanmış olması dolayısıyla, tebligatın usulsüz yapılmasından kaynaklanan bir mağduriyet yaşamadığı anlaşılmıştır.

57. Diğer tebligatların ise, şikâyetçinin çeşitli tarihlerde ve özellikle yanlış mahalle muhtarına tebliğin yapıldığı 22/11/2011 tarihinden sonra olmak üzere 01/12/2011 tarihinde Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Of Sosyal Güvenlik Merkez Müdürlüğüne verdiği dilekçede adres olarak belirttiği "Balaban Beldesi ..... Mahallesi No: Hayrat/Trabzon" adresine çıkarıldığı ve Tebligat Kanununun 21 inci maddesine göre ..... Mahallesi Muhtar ..... 'e teslim edildiği, söz konusu mazbatalardaki imzaların ..... Kaymakamlığından temin edilen imza örnekleri ile de uyduğu, dolayısıyla yapılan tebligatların Kanuna uygun olduğu anlaşılmıştır.

58. Her ne kadar, ... 'in, sigortasız çalıştırıldığına dair şikâyeti üzerine Trabzon Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü tarafından yapılan inceleme kapsamında, iddialar ile ilgili olarak işyerine gidilip mahallinde inceleme ve araştırma yapıldığına dair dosyaya herhangi bir tutanak sunulmamış olması, ayrıca yevmiye defteri, ücret bordroları gibi işyerine ilişkin kayıt ve belgelerin incelendiğine dair bir bulguya rastlanmamış olması, sigortalı hizmet tespiti sonucunu doğuracak inceleme yönünden ilgili idare adına bir eksiklik olarak değerlendirilmiş ve bu alanda yapılacak incelemelerde, mahallinde araştırma yapılarak, işyeri kayıt ve belgeleri incelenerek çalışma olgusunun daha güçlü bulgularla, olabildiğince şüpheden uzak bir şekilde ortaya konulmaya çalışılmasının, konunun taraflarını ve kamu vicdanını daha çok rahatlatacağı düşünülse de, somut olayda sigortasız olarak çalışılan yerin inşaat işyeri olması sebebiyle 51 inci paragrafta yer verilen değerlendirmeler gözetilerek, işyerinden bildirilen iki adet bordro tanığının ve inşaatla fahri olarak ilgilenen kişinin ifadeleri karşısında, söz konusu eksiklikler tamamlansa dahi, sigortalı hizmet tespiti açısından sonucu değiştirecek bir bulguya ulaşılmayacağı kanaatine varılmıştır.

IV. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

59. 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli ret kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

B. Yargı Yolu

60. 2709 sayılı 1982 Anayasasının "Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması" başlıklı 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin işlemine karşı işlemeye başlamış olan dava açma süresinden arta kalan süre içinde Trabzon İş Mahkemesinde yargı yolu açıktır.

V. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçeler ve dosya kapsamına göre şikâyet başvurusunun REDDİNE,

Bu kararın şikâyetçiye ve Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verilmiştir.

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi